

Den norske kirke Dyrøy menighet

Det kongelige Kultur- og kirkedepartement
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Brøstadbotn 23. november 2006

del 658

Kultur- og kirkedep.	KI
200606109	Dato: 24/11/06
KI-SD1	Post:

Høring NOU 2006: 2 – Staten og Den norske kirke

Dyrøy menighetsråd/fellesråd har i sitt møte 21. november 2006 hatt en drøftelse av NOU 2006:2 Staten og Den norske kirke. Nedenfor følger rådets høringsuttalelse, som utgjør en utfyllende kommentar til spørsmålsskjemaet. Rådet deler seg i sine vurderinger på flere punkter, og stemmetallet er tatt inn i høringssvaret. Utfylt skjema følger som vedlegg bakerst.

1. Hvilke overordnede prinsipper bør ligge til grunn for tros- og livssynspolitikken?

Staten må også i fremtiden føre en aktiv og støttende tros- og livssynspolitikk, slik som den gjør det i dag. Dette betyr at tro og livssyn må gis en legitim og naturlig rolle i det offentlige rom. Det betyr også at ingen skal stenges ute fra deltakelse i tros- og livssynssamfunn av økonomiske årsaker.

Staten må i tillegg ha religionsfrihet som overordnet prinsipp for sin politikk på dette området. Dette gjelder både individuelt for alle landets innbyggere og kollektivt for alle tros- og livssynssamfunn, inklusive Den norske kirke.

2. Den norske kirke som statskirke

2.1. Så lenge det offentlige likebehandler alle tros- og livssynssamfunn økonomisk med Den norske kirke, vil en fortsettelse av statskirkeordningen ikke bryte med de to prinsippene ovenfor. Med tanke på den lange historien mellom stat og kirke i vårt folk, går 2 av medlemmene i Dyrøy menighetsråd derfor inn for å opprettholde Den norske kirke som statskirke.

2.2. Ut fra prinsippene ovenfor mener 5 av medlemmene i Dyrøy menighetsråd at relasjonene mellom stat og kirke må endres. Tiden er nå inne til å selvstendiggjøre kirken juridisk og faktisk. Men med henvisning til de tette relasjoner mellom folk og kirke både historisk og nå i vår tid, vil Dyrøy menighetsråd mene at staten i fremtiden bør anerkjenne Den norske kirke som landets nasjonale kirke. Denne kan også i fremtiden gis i oppdrag å løse flere nasjonale oppgaver som et menighetsråd vanskelig kan dekke. Dette vil kunne være Norsk kirke i utlandet og deres arbeid for nordmenn over hele kloden. Innenlands vil det dreie seg om Feltprestkorpset, Døvekirken, kirken på Svalbard og arbeid i fengsler, sykehus, universiteter og høyskoler. Med en slik løsning vil Den norske kirke ha et definert forhold til staten som er annerledes enn de andre tros- og livssynssamfunnene, men det blir lite sakssvarende å krysse av for om dette blir en slags statskirke eller ikke. Disse 5 medlemmene i Dyrøy menighetsråd ønsker derfor ikke å svare på spørsmål 2 og lander på forskjellige standpunkt i punkt 3.

3. I hvilken lov bør Den norske kirke være forankret?

Ut fra den samlede grunngivning over mener 3 av medlemmene i Dyrøy menighetsråd at Den norske kirke fortsatt bør være forankret i Grunnloven, 3 at Den norske kirke i fremtiden bør være forankret i en egen kirkelov vedtatt av Stortinget mens 1 medlem ikke ønsker å ha noen formening på dette punkt.

4. Hvordan bør Den norske kirke finansieres?

Den norske kirke skal også i fremtiden ha et landsdekkende basistilbud for sine medlemmer. En slik tilstedeværelse koster ekstra ressurser slik vårt land er sammensatt, men kun ved å være til stede lokalt kan kirken være kirke for alle i landet. Kirken skal være tilstede lokalt og ingen skal miste sin lokale tilhørighet. Dette tilsier i tillegg av momentene i punkt 1, at kirken også i fremtiden blir offentlig finansiert fullt ut. Vi har i Norge ingen tradisjon for at kirken har egen beskatningsmyndighet, slik som i Sverige og Finland. Ressursene til kirken har alltid vært en del av det offentlige skattøre, uten at dette har kommet direkte frem på skatteseddelen. Ressurser til kirken – og tilsvarende for andre tros- og livssynssamfunn – må komme som bevilgning fra staten (Alternativt: stat og kommune) eller som en livssynsavgift som alle må betale. En slik avgift er i så fall allerede inkludert i det eksisterende skattøre. Livssynsavgift som dette praktiseres på Island.

5. Hvordan bør valgordningene og demokratiet være dersom statskirkeordningen avvikles?

Dåp må være eneste kriterium for medlemskap med tilhørende stemmerett og valgbarhet. Det kirkelige demokrati må styrkes ved gjennomtenkte valgordninger og forhøyet valgdeltakelse. Dette gjelder uansett hvilken kirkemodell som velges i fremtiden. Prinsippet med å knytte de kirkelige valg til samme sted som de offentlige valg er imidlertid problematisk med tanke på at det å være norsk og det å være medlem av Den norske kirke ikke er ett og det samme. Men å legge valgene til samme tid, men i andre lokaler burde ikke bryte med likebehandlings- prinsippet overfor alle tros- og livssynssamfunn.

Når det gjelder spørsmålet om direkte valg, må en tenke nøye igjennom hvor mange typer kirkelige valg medlemmene er motivert til å stille opp på. Det er selvsagt og umistelig med direkte valg til kirkens grunnnivå, lokalmenigheten.

Ut over dette mener 4 av medlemmene i Dyrøy menighetsråd at indirekte valg til bispedømmerråd og Kirkemøte gir tilstrekkelig demokratisk basis for disse nivå. Det er også en fordel med gjennomgående representasjon til disse organene, noe som dagens valgordning gir.

1 av medlemmene i Dyrøy menighetsråd mener at man i fremtiden i tillegg bør ha direkte valg til bispedømmerrådenes leke medlemmer, herunder også samiske representanter og fra Døvekirken. Kirkemøtet består hovedsakelig av bispedømmerrådenes medlemmer, og man trenger ikke et ytterligere valg for å velge dette.

2 av medlemmene i Dyrøy menighetsråd ønsker ikke å svare på dette punkt.

6. Dersom statskirkeordningen avvikles, hva bør i så fall stå i § 2 (eller i en annen paragraf) i Grunnloven i tillegg til prinsippet om religionsfrihet?

Grunnlovens § 2 bør i så fall bli en verdiparagraf der det uttrykkes at vi i dette landet har en kristen og humanistisk basis for samfunnet. I tillegg ville det være ønskelig å sette ord på de politiske prinsipper som statsforfatningen bygger på, demokratiet, rettsstaten og menneskerettighetene.

Ut fra den nevnte tanke i punkt 2 om Den norske kirke som landets nasjonale kirke, vil 6 av medlemmene i Dyrøy menighetsråd i så fall foreslå en linje i grunnlovparagrafen som uttrykker at Den norske kirke forblir å være statens nasjonale kirke. Med et slik innhold i paragrafen vil en egen lov om Den norske kirke være forankret i denne ordlyd, uten at det nødvendigvis gjør et kongelig/statlig styre av denne kirke.

7. Hvem bør ha ansvaret for gravferdsforvaltningen?

Den norske kirke har i århundrer forvaltet gravferdsordningen i dette landet. I forbindelse med ny kirke- og gravferdslovgivning for ti år siden, ble forvaltningen lagt til den lokale kirke.

Forvaltningen utøves på vegne av hele befolkningen, uansett trostilhørighet. Utøvelsen av denne har fått gode skussmål nasjonalt, og Dyrøy menighetsråd kan ikke se at det har kommet nye momenter inn de siste ti år som skulle tilsi en ansvarsendring her.

8. Hvem bør eie og forvalte kirkebyggene?

Historisk sett har kirken lokalt alltid eid sine kirkebygg. Før de lokale menigheter ble selvstendige rettssubjekter for ti år siden var det riktignok kommunene som stod som eiere, men da som egnet rettssubjekt på vegne av lokalmenigheten. Slik Dyrøy menighetsråd ser det, ble det endelig og selvfølgelig slått fast i forbindelse med den nye kirkeloven av 1996, at den lokale kirke eier sine kirkebygg.

Når det gjelder det økonomiske ansvaret for byggene, bør det ved endrede relasjoner mellom stat og kirke være den lokale kommune som har det økonomiske ansvaret for drift, vedlikehold og bygging av kirker. Dette vil sikre en fortsatt dialog og kontakt mellom kirke og kommune lokalt, og vil kunne gjennomføres ved en bevilgningsøkonomi der stat og kommune fortsetter med et delt ansvar for kirkens økonomi.

Men skulle en følge Dyrøy menighetsråds holdning i punkt 4, at en felles livssynsavgift for alle innbyggere er å foretrekke ved endrede relasjoner mellom stat og kirke, bør den lokale kirke overta det økonomiske ansvaret for kirkebyggene. Dette er menighetsrådets subsidiære standpunkt. Livssynsavgiften må da dimensjoneres til også å romme drifts-, vedlikeholds- og nybyggingskostnader ved landets kirker.

For noen kirkebygg må det antakeligvis etableres egne ordninger. Et kirkeantikvarisk fond bør etableres for å gi ekstra tilskudd til fredede og verneverdige kirkebygg i drift.

Med hilsen Dyrøy menighetsråd

Geir Harald Skoglund

leder

Kopi: Kirkerådet
Nord-Hålogaland bispedømme
Prosten i Senja

Staten og Den norske kirke – Spørsmål til høringsinstansene

Navn på høringsinstans: Dyrøy menighetsråd/fellesråd

Type høringsinstans

- Kommune
 Menighetsråd/kirkelig fellesråd/bispedømmeråd
 Prost/biskop
 Tros- eller livssynssamfunn utenfor Den norske kirke
 Frivillig organisasjon innenfor Den norske kirke
 Annen offentlig instans
 Annen privat instans

1. Hvilke overordnede prinsipper bør ligge til grunn for tros- og livssynspolitikken?

Svar:

- En aktiv og støttende tros- og livssynspolitik
- Religionsfrihet

2. Den norske kirke som statskirke:

- Bør fortsette 2 stemmer
 Bør avvikles
 Vet ikke / ønsker ikke å svare 5 stemmer

3. I hvilken lov bør Den norske kirke være forankret?

- Grunnloven 3 stemmer
 Egen kirkelov vedtatt av Stortinget 3 stemmer
 Lov om trossamfunn
 Vet ikke / ønsker ikke å svare 1 stemme

4. Hvordan bør Den norske kirke finansieres?

- Gjennom medlemsavgift
 Medlemsavgift med noe støtte fra det offentlige
 Støtte fra det offentlige og med noe medlemsavgift
 Offentlig finansiering uten medlemsavgift
 Vet ikke / ønsker ikke å svare

5. Hvordan bør valgordningene og demokratiet være dersom statskirkeordningen avvikles?

☒ Valgordningene bør være som i dag	4 stemmer
☒ Øke bruken av direkte valg til kirkens besluttsende organer	1 stemme
☒ Vet ikke / ønsker ikke å svare	2 stemmer

Eventuelle andre ordninger:

6. Dersom statskirkeordningen avvikles, hva bør i så fall stå i § 2 (eller i en annen paragraf) i Grunnloven i tillegg til prinsippet om religionsfrihet?

(Her kan du/dere sette kryss på ett eller flere alternativer)

☐ Ingen tillegg	
☒ De politiske prinsipper som statsforfatningen bygger på; så som demokrati, rettstaten og menneskerettighetene	7 stemmer
☒ Det kristne og humanistiske verdigrunnlaget	7 stemmer
☐ Det humanistiske verdigrunnlaget	
☒ At Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke	5 stemmer
☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare	

Eventuelt annet:

- At Den norske kirke forblir å være statens nasjonale kirke

7. Hvem bør ha ansvaret for gravferdsforvaltningen?

☒ Den lokale kirke (menighetsråd eller kirkelig fellesråd)	
☐ Kommunen	
☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare	

8. Hvem bør eie og forvalte kirkebyggene?

☐ Den lokale kirke bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret	
☒ Den lokale kirke bør eie kirkebyggene, og kommunen bør ha det økonomiske ansvaret	
☐ Kommunen bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret	
☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare	